

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 11C/143/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315208949
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Pytliaková Dr.
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2016:5315208949.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Adrianou Pytliakovou, PhD., v právnej veci žalobcu: X. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom X. Č. Č.. XXX, XXX XX X., proti žalovanej: L. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom X. Č. Č.. XXX, XXX XX X., zastúpená splnomocnenou zástupkyňou F. X. W., nar. XX.X.XXXX, bytom A. Č. Č.. XXX, XXX XX Č., o bezdôvodné obohatenie, takto

rozhodol:

Návrh navrhovateľa v celom rozsahu z a m i e t a .

Odporkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ podaným návrhom zo dňa 9.10.2015 domáhal sa vo vzťahu k odporkyni zaplatať čiastku 18.000,- Eur titulom náhrady za bývanie v dome č. XXX v obci X.. Návrh odôvodnil tým, že po uzavretí manželstva v roku 1991 získala manželka trvalý pobyt v rodičovskom dome v X. Č. Č.. XXX, ktorý následne zdedil. Tvrdil, že odporkyňa zneužila pozíciu manželstva a bývanie v dome brala ako samozrejmosť. Po celú dobu žili obaja z vlastných finančných prostriedkov. Navrhovateľ sa staral o chod rodiny, odporkyňa zanedbala povinnosť podieľať sa na financovaní bývania. Touto výhodou sa bezdôvodne obohatila, keď bezplatne užívala najskôr jednu polovicu z polovice domu a príslušenstva a od roku 1996 polovicu domu a príslušenstva. Poukázal na § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda vymožitelnosti 10 rokov táto čiastka predstavuje za 1 rok priemerne 150,- Eur x 12 mesiacov, 1.800,- Eur ročne, za 10 rokov 18.000,- Eur. Vo svojom podaní zo dňa 23.3.2016 navrhovateľ doplnil svoj návrh o tie skutočnosti, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo zrušené a žaloba nezahŕňa spoločne nadobudnutý majetok. Mesačné náklady nevedel presne vyčíslieť, pretože výdavky neevidoval, spočívali vo viacerých nákladoch: výmena okien a žalúzií v roku 2011 5.000,- Eur, nátery strechy v roku 2005 500,- Eur, oprava náteru strechy v roku 2007 200,- Eur, náter okien v roku 2007 400,- Eur, montáž žalúzií v roku 2007 400,- Eur, výmena rín v roku 2007 400,- Eur, oprava rín v roku 2008 200,- Eur, náter strechy v roku 2011 500,- Eur, oprava rín v roku 2013 300,- Eur, údržba kanalizácie spolu za 10 rokov 300,- Eur, vývoz odpadu 10 rokov x 100 1.000,- Eur, údržba oplotení za 10 rokov 500,- Eur, údržba trávnikov, záhrady 800,- Eur, spolu 10.500,- Eur. Každoročné náklady na teplo a teplú vodu sú 1.300,- Eur, v roku 2016 uhlie 500,- Eur, buk 400,- Eur, smrek 300,- Eur, spracovanie 100,- Eur, za 10 rokov približne 13.000,- Eur. Navrhovateľ tvrdil, že býval 35 rokov manželstva vo svojom, manželka 35 rokov zadarmo. Požadovanú sumu požiadal ako kompenzáciu za bývanie, a to iba za posledných 10 rokov. Sumy sú podhodnotené, nezahŕňajú jeho prácu, pričom odporkyňa nepohla ani prstom. Z vlastného dedičstva a úspor nedala na bývanie a pre rodinu žiadne finančné prostriedky.

K návrhu vyjadrila sa odporkyňa prostredníctvom svojej splnomocnenej zástupkyne. Žiadala návrh zamietnuť. Poukázala na to, že manželstvo s navrhovateľom uzatvorila X.X.XXXX, čím vzniklo bezpodielové spoluvlastníctvo k veciam nadobudnutým za trvania manželstva. Rozsudkom Okresného

súdu Čadca č.k. 4P/1/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 21.1.2016 manželstvo bolo rozvedené a zaniklo aj bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Majetok, ktorý nadobudli za obdobie trvania manželstva patrí do BSM a bude predmetom jeho vysporiadania. Odporkyňa tvrdila, že navrhovateľom uvádzané investície do rodinného domu boli hradené zo spoločných príjmov, ktoré patria do BSM. Počas manželstva navrhovateľ 3 roky bol vo väzbe pre trestný čin týrania blízkej osoby. Bol 3-krát trestne stíhaný. V roku 2015 mu Okresný súd Čadca uložil protialkoholické liečenie. Posledných 10 rokov pred zánikom manželstva nikde nepracoval, poberal dôchodok vo výške 150,- Eur a 1.000,- Kč, ktoré investoval do nákupu alkoholických nápojov. Počas spoločného spolužitia neprispieval na stravu, úhradu elektrickej energie, na nákup uhlia, tuhého paliva na kúrenie. Neplnil si vyživovaciu povinnosť voči dcére. Často krátko si musela odporkyňa požičiavať peniaze od detí alebo od susedov. Po rozvode sa s dcérou odsťahovala od navrhovateľa a každý hospodári samostatne. Z nadobudnutého majetku nič nezobrala. Rodinný dom, v ktorom navrhovateľ býva bol zhodnotený zo spoločných príjmov. Z uvedených dôvodov žalobný nárok na náhradu nákladov v súvislosti s jej bývaním počas manželstva považuje za neoprávnený.

Súd v konaní vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, pripojením spisov Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/166/2014, 5P/74/2014, 4P/1/2015, ďalej listinnými dôkazmi predloženými odporkyňou zmluva o nájme bytu č. 8/2016, potvrdením Uhoľných skladov N. o zakúpení paliva 18.9.2015, faktúrou z čl. 24 za stavebné montážne práce z 5.9.2011, zmluva o dielo zhotoviteľa Q. J. V., s.r.o. zo dňa 27.7.2011. Súd mal zistený tento skutkový stav:

Účastníci konania uzatvorili manželstvo dňa X.X.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu v Čadci sp. zn. 4P/1/2015 zo dňa 21.1.2016 manželstvo bolo rozvedené. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 18.2.2016. Navrhovateľom bol navrhovateľ v danom súdnom konaní.

Z pripojeného spisu 5P/74/2014 mal súd preukázané, že je vedené konanie o určenie výživného vo vzťahu ku Z. Z.. Konanie doposiaľ právoplatne skončené nebolo.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Čadca č.k. 2T/166/2014 súd zistil, že navrhovateľ bol rozsudkom zo dňa 21.5.2015 odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s probačným dohľadom na 3 roky s uloženým ochranným protialkoholickým liečením ústavnou formou za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby.

Navrhovateľ vo svojom výsluchu poukázal na skutočnosti uvádzané v žalobnom návrhu, trval na jeho podaní v celom rozsahu z dôvodov v ňom uvedených. Poukázal na to, že odporkyňa neprispievala na bývanie celých 30 rokov ako boli manželia. Dvakrát kúpila uhlie. Všetky náklady na údržbu domu, ktorý najskôr bol rodičovský, neskôr on zdedil, hradil výlučne on sám. Má za to, že sa bezdôvodne obohatila. Platila iba náklady na elektriku a to posledných 10 rokov. On ako invalidný dôchodca od roku 2001 poberal invalidný dôchodok 180,- Eur, popri tom si brigádniccky privyrábal. Podľa neho odporkyňa si nechávala peniaze pre svoju potrebu, alebo nakupovala potraviny aj pre deti. On zabezpečoval športové veci pre zimné a letné športy, športovú obuv. Pohľadávku vypočítal iba z predpokladaných hrubých nákladov, ktoré vznikli v priebehu spolunažívania. Neodkladal si podklady k tomu, aby návrh mohol kvalifikovane odôvodniť.

Odporkyňa v rámci svojho výsluchu uviedla, že platila náklady na elektriku, káblovú televíziu, okrem toho starala sa o domácnosť, o deti. Z manželstva pochádzali 3 deti. Navrhovateľ 10 rokov nikde nepracoval. Ona je zamestnaná 15 rokov v Českej republike ako montážny robotník. V čase, keď bol navrhovateľ vo výkone trestu, mal záujem previesť nehnuteľnosť na ňu aj na deti. Ale keď sa vrátil, k takémuto úkonu z jeho strany nedošlo. V minulosti pracoval u A. X. J., odkiaľ pobera aj rentu a dôchodok. V minulosti utrpel úraz, za čo mu bolo vyplatené necelý 1.000.000,- Kč.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka - kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka - bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka - predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným záväzkovým právnym vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu, alebo na základe určitej právnej skutočnosti. Na základe tohto právneho vzťahu vzniká právo požadovať poskytnuté plnenie naspäť a povinnosť takéto plnenie vrátiť. To, či v danom prípade bolo plnenie bezdôvodné závisí od posúdenia všetkých okolností, za ktorých došlo k plneniu.

Navrhovateľ v konaní domáhal sa zaplata titulum bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k odporkyňi vo výške 18.000,- Eur, ktoré vzniklo v dôsledku užívania rodinného domu patriaceho navrhovateľovi počas trvania manželstva. Vychádzajúc z tvrdených skutočností navrhovateľom, že odporkyňa bezdôvodne sa obohatila tým, že neprispievala na údržbu rodinného domu, ktorý patrí navrhovateľovi, súd takéto tvrdenia vyhodnotil ako právne irelevantné. Navrhovateľ tvrdiac v rovine skutočností uvádzaných v návrhu nepreukázal vznik bezdôvodného obohatenia ako samostatný záväzkový právny vzťah, ktorý mal vzniknúť v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu, v danom prípade akého právneho vzťahu, keď súd mal preukázané, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a účastníkov konania zaniklo až právoplatnosťou rozsudku 4P/1/2015 a to 18.2.2016, kedy rozsudok nadobudol právoplatnosť. Dovtedy manželia hospodárili spoločne a nebolo možné, aby jeden na úkor druhého sa obohatil, pretože bezpodielové spoluvlastníctvo manželov naďalej existovalo. Základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia je vznik objektívne merateľného majetkového prospechu u obohateného, pričom k zväčšeniu majetku došlo v rozpore s právom uznanými dôvodmi. V danom prípade v rovine tvrdenia navrhovateľa nebolo preukázané zväčšenie majetku na strane odporkyne, ktoré by vzniklo v rozpore s právom, ba naopak možno konštatovať, že došlo k zhodnoteniu majetku navrhovateľa počas manželského spolužitia použitím spoločných finančných prostriedkov nadobudnutých oboma účastníkmi konania za trvania manželstva. Práve z týchto dôvodov súd vyhodnotil uplatnený nárok navrhovateľa ako právne irelevantný, nepreukazujúci vznik bezdôvodného obohatenia na strane odporkyne, ktorá po rozvode odišla zo spoločnej domácnosti od navrhovateľa, zabezpečila si vlastné bývanie. Táto má nárok na vyporiadanie podľa § 150 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ by aj navrhovateľ investoval svoje osobné prostriedky do renovácie domu, tento dom nebol v danom prípade spoločný, nemôže žiadať vydanie bezdôvodného obohatenia, ale opätovne len vyporiadanie podľa § 150 Občianskeho zákonníka. V ustanovení § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zakotvená všeobecná skutková podstata bezdôvodného obohatenia. Zákon ho chápe ako záväzok, z ktorého vzniká tomu, kto sa obohatil povinnosť vydať to, pričom takýmto dôvodom môže byť plnenie bez právneho dôvodu, plnenie z neplatného právneho úkonu, plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov, bezdôvodné plnenie za iného, kde ten, kto mal povinnosť plniť neplnil a ten, kto plnil, túto povinnosť v skutočnosti nemal. Navrhovateľ ani jednu z vymedzených skutkových podstát bezdôvodného obohatenia v rovine svojich tvrdení nepreukázal, súd jeho návrh zamietol v celom rozsahu.

S poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. súd odporkyňi náhradu trov konania nepriznal vzhľadom k tomu, že žiadne jej nevznikli a odporkyňa trovy konania si neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované, je potrebné ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. (sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali, bol odvolacím súdom schválený zmier),
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.